

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

РЕЦЕНЗИЯ

От: доц. д-р Виолета Борисова Гълъбова
научна специалност „Икономика и управление (маркетинг на
търговската фирма, пазарни проучвания в търговията“)
УНСС

Относно: конкурс за доцент по научна специалност „Икономика и
управление (цени и ценообразуване, потребителско
поведение)“ /професионално направление 3.8. Икономика,
област на висшето образование 3. „Социални, стопански и
правни науки“/ в УНСС.

1. Информация за конкурса

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент“ по
професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност
Икономика и управление (цени и ценообразуване, потребителско
поведение) е обявен от УНСС за нуждите на катедра „Икономика на
търговията“/факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС
съгласно Решение на АС № 9 /30.11. 22 г.

Настоящата рецензия е изготвена въз основа на участие в състава на
научното жури по конкурса съгласно Заповед № 265/8.02.2023г. на Зам-
Ректора по НИД на УНСС, Заповед № 3268/18.11.2021 г. на Ректора на
УНСС, решение на Катедрения съвет на катедра „Икономика на
търговията“ (Протокол № 007/23.01.2023 г.) и решение на Факултетния
съвет на факултет „Икономика на инфраструктурата“ (Протокол №
33/30.01.2023 г.) при УНСС.

2. Информация за кандидатите в конкурса

В обявения конкурс участва единствен кандидат гл.ас. д-р Борислав
Атанасов, преподавател в катедра „Икономика на търговията“, УНСС.
Борислав Атанасов е завършил специалност „Икономика на търговията“ в
УНСС бакалавърска и магистърска степен. През 2012 година защитава
докторски труд на тема „Поведение на потребителите при покупка на
бързооборотни стоки“. В своето професионално развитие Борислав

Атанасов работи последователно като експерт в Комисията за защита на потребителите, дирекция „Методология, анализи и координация“ (2004-2009), експерт в Националния статистически институт, дирекция „Разпространение на информацията“ (2010-2012), след което се присъединява към колектива на катедра „Икономика на търговията“. Като асистент в периода 2012-2014г. и гл. ас. от 2014 г., Борислав Атанасов участва в учебния процес по осем дисциплини, съдейства за провеждането на учебни стажове на студентите, за организиране на конференции, участва в проекти и др.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Гл.ас. Борислав Атанасов е подал документи за участие в обявения конкурс, които съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), на Правилника за неговото приложение и на Правилника за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в УНСС. Съгласно Протокол № 5 от 07.11.2022 г., на база на становището на Комисията по количествените изисквания за заемане на академични длъжности в УНСС и представените доказателствени материали, Съветът по хабилитация на УНСС е взел единодушно решение, че кандидатът отговаря на количествените и качествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в УНСС.

■ Изпълнение на количествените изисквания

От приложената карта за изпълнение на количествените изисквания е видно, че кандидатът Борислав Атанасов изпълнява задължителните такива съгласно ЗРАСРБ (чл.24) и Правилника за приложението му (чл.1а, ал.1), като при минимум 400 точки е постигнал почти двойно – 745 т. Съобразно допълнителните изисквания за УНСС, кандидатите за заемане на академичната длъжност „доцент“ в УНСС следва да покрият 320 точки, докато гл.ас. Борислав Атанасов събира 674 точки. Тази сума надвишава два пъти минималния праг на изискванията за УНСС. Съответстващо значително надвишаване на минималните количествени изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ се постига и по отношение на общия брой точки, като при минимум 720 точки, кандидатът е постигнал 1419,38 точки.

Въз основа на представения доказателствен материал относно публикационната активност на кандидата, може да се направи следното обобщение: една самостоятелна хабилитационна монография; една

публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд; 2 статии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация; 3 статии, индексирани в други международни бази данни с научна информация, публикувани в научни списания (една статия от тях в съавторство); 10 статии и доклади, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове; 6 глави от колективни монографии (една от тях в съавторство); участие в университетски учебник; самостоятелно университетско учебно помагало.

Публикациите на кандидата са цитирани в 23 научни разработки, като 2 от тях са в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

▪ *Изпълнение на качествените изисквания*

Представената карта за изпълнение на качествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в УНСС показва, че гл.ас. Борислав Атанасов демонстрира ангажираност и устойчив принос в утвърждаването на университетските ценности. Кандидатът се отличава с коректност в отношенията с академичната и студентската общност, съпричастност и отговорност в изпълнение на професионалните си ангажименти. Със своите публикации, участие в научни форуми и извънуниверситетски инициативи, гл.ас. Борислав Атанасов засвидетелства последователност в изпълнението на качествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в УНСС.

Могат да се открият следните по-важни постижения от гл.т. на качествените критерии:

▪ участия в кръгли маси, организирани от Европейския потребителски център и Комисията за защита на потребителите;

▪ разработена изследователска методика за проучване и анализ на връзките и взаимодействието между потребителското поведение и цените на потребителските стоки;

▪ участие в разработването на методически указания за осъществяване на контролната дейност на Комисията за защита на потребителите;

▪ годишна награда на Американския празник на книгата в раздел „Бизнес“, секция „Маркетинг и реклама“ за книга (в съавторство);

▪ активно подпомагане на процеса по провеждане на студентските практики като академичен наставник на над 100 студента по проект “Студентски практики” (Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020 г“), а също и чрез участие в организирането на стажантски програми към специалностите от факултет „Икономика на

инфраструктурата“ и като ръководител на преддипломните стажове на студентите от специалност „Икономика на търговията“;

- участия в национални и международни форуми, свързани с популяризиране на академични постижения;

- участия в организирането на конференции на факултетно и катедрено равнище;

- участие в проект относно проучване и анализиране на потребностите на предприемачи, собственици на фирми, мениджъри от различни сфери на дейност от актуални знания, умения и компетенции на техните служители в новите икономически условия.

Въз основа на направените констатации потвърждавам, че кандидатурата на гл. ас. Борислав Атанасов за участие в конкурса за доцент по научна специалност „Икономика и управление (цени и ценообразуване, потребителско поведение)“ отговаря на количествените и качествените изисквания на УНСС и на условията по ЗРАСРБ.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Гл.ас. Борислав Атанасов има богат опит в учебно - преподавателската дейност като се включва в преподаването на осем дисциплини: „Потребителско поведение“, „Цени и ценообразуване“, „Пазарни проучвания в търговията“, „Търговия“, „Организационно поведение“, „Борси и борсова търговия“, „Мениджмънт в хотелиерството и ресторантьорството“ в рамките на обучението, осъществявано в ОКС бакалавър от катедра „Икономика на търговията“ и „Маркетингови проучвания“ в рамките на обучението, осъществявано от катедра „Маркетинг и стратегическо планиране“.

Кандидатът в конкурса има принос в подготовката на учебната документация по пет дисциплини. Разработил е и/или е съавтор в учебни програми по „Потребителско поведение“, „Цени и ценообразуване“, „Ценова политика на търговската фирма“, „Ценови политики на търговски вериги“, "Управление на продажбите в търговията".

За подпомагане на учебния процес гл.ас. Борислав Атанасов има издадено самостоятелно помагало „Потребителско поведение в определения и задачи“ и е съавтор в учебника „Цени и ценообразуване“.

Представените доказателствен материал и аргументи са основание да потвърдя, че гл.ас. Борислав Атанасов има натрупан солиден опит като преподавател и висока степен на подготвеност за осигуряване на учебния процес по дисциплините, свързани със спецификата на обявения конкурс за доцент.

5. Обща характеристика на представените научни трудове/публикации

5.1. Основни направления в изследователската дейност на кандидата

Изследователската дейност на кандидата обхваща актуални и значими за настоящата икономическа действителност проблеми, касаещи цените, търговията и потребителското поведение. Представените научни трудове и публикации могат да се обединят в следните основни направления:

- **Цени и ценообразуване.** На тази тематика е посветен представеният хабилитационен труд. Наред с него, тук се вписват и публикации, касаещи проблеми при формирането на цените в каналите за реализация, в условията на омниканална търговия, в отделни сектори на икономиката. Цените и ценообразуването са предмет на изследване и от гл.т. на ценовите подходи и стратегии, както и от гл.т. на тяхното държавно регулиране и контрол.

- **Потребителско поведение.** Фокусът е върху моделите на поведение, мотивацията, потребителската ценност, процесите на вземане на решение за покупка. Налице са изследвания на потребителите на различни стокови линии - на хранителни стоки, на нехранителни стоки в условия на COVID-19, специфично на хранителни добавки и на животински продукти в България.

- **Пазарна среда и търговия.** Анализ на пазара на потребителски стоки в България, регулиране на търговската дейност, роля на търговията за осигуряване на заетост, социална отговорност на фирмите в търговията, влияние на пандемията от COVID-19 върху търговската дейност.

- **В публикационната активност на кандидата се вписват и изследвания в направление управление на проекти, специфично във водния сектор - добри практики за управление на проекти във водния сектор в страните извън ЕС, състояние на финансирането на проекти, ползи от реализацията на водни проекти в България.**

5.2. Основни научни и/или научно-приложни резултати.

По отношение на направлението „Цени и ценообразуване“ се открояват следните основни резултати:

- **Проследяване и съпоставка на динамиката на цените на хранителните стоки и динамиката на измененията на потребителските доходи и разходи за покупка на хранителни продукти;**

- **Извеждане на проблемите при формирането на цените в процеса на придвижване на стоките до крайния потребител в два основни аспекта:**

нарушен баланс на силите между отделните участници и прилагане на нелоялни търговски практики;

- Критично извеждане на теоретичните постановки при дефиниране на ценността и разкриване на връзката цена – ценност;

- Извеждане на насоките на влияние на цените върху поведението на потребителите при покупка на потребителски стоки в търговията на дребно по стокови групи;

- Извеждане на ценовия фактор като най-значим при избора на канал за покупка на потребителите в условията на омниканална търговия;

- Изследване състава и структурата на цените, особеностите при начисляване на ДДС в процеса на ценообразуване в туризма;

- Обосновка на необходимостта от държавно регулиране на цените, извеждане на формите на пряко и непряко държавно регулиране на цените на значими за икономиката сектори като ел. енергия, топлоенергия, природен газ и лекарствени средства;

По отношение на направлението „Потребителско поведение“:

- Изграден концептуален модел на поведение на потребителите при промяна на цената;

- Изведени тенденции в поведението на потребителите при покупка на бързооборотни стоки в България, както и отражение на пандемията COVID-19 върху потребителското поведение;

- Обособени утилитарни и хедонистични аспекти на поведението на потребителите и отношението им към цените;

- Установени ключови фактори в процеса на покупка на хранителни стоки;

- Систематизирани аспектите на потребителското поведение в търговията на дребно, извеждане на казуси и задачи за подпомагане на учебния процес и по-леко усвояване от студентите на преподаваната материя;

По отношение направление „Пазарна среда и търговия“:

- Изведени динамика на продажбите на дребно за период от 8 години, изменение в броя на търговските обекти за продажби на дребно общо и специфично за водещите търговски вериги за бързооборотни стоки;

- Изведени индекси на продажбите в търговията с нехранителни стоки и отражението на пандемията от COVID-19 върху използването на търговските площи;

- Изведена ролята на търговията като източник на заетост за икономиката, както и необходимостта от регулиране на търговската дейност;

- Развитие на концепциите „Социална отговорност“ и социален маркетинг в търговията;

5.3. Преценка на монографиите като самостоятелен обект на рецензиране.

Основният монографичен труд, представен от кандидата в конкурса, е „Цената и нейното влияние върху поведението на потребителите (при покупка на потребителски стоки в търговията на дребно). Този труд е синтез на две значими и многоаспектни полета на икономическите изследвания – цената като икономическа категория и потребителското поведение с неговата обусловеност и процесност. В изложението авторът прави преглед на научните концепции в двете направления с цел достигане едно ново качество, касаещо обвързването на потребителското поведение с ценовите въздействия. В тази връзка в монографията се акцентира не само и толкова на ценовата чувствителност, а на икономическите категории цена и ценност, на цената като източник на потребителска ценност, на утилитарното, но и хедонистичното отношение към цената. Авторът обобщава, че ценността се формира от два основни компонента – възприемани ползи и възприемани разходи и е свързана с индивидуалната субективна оценка на потребителите. В монографията е приложен интердисциплинарен подход, основан на връзката на теорията за поведението на потребителите с общата икономическа теория, социология, психология, статистика, маркетинг, мениджмънт и др. Цenen принос в темата има моделът, илюстриращ мястото и ролята на цената в процеса на вземане на решение за покупка, при който са разграничени четири блока - роля на цената, значение на цената, интерес и разбиране за цената, оценка и удовлетвореност от цената. Водеща постановка на автора е, че ценността чрез цената се предоставя на потребителите главно посредством ценовите намаления. Направени са интересни обобщения от гл.т. на продължителността на преките ценови намаления и избора на периоди за осъществяването им.

Един от приносните моменти в монографията е разработеният концептуален модел на поведение на потребителите под влияние на цената. Този модел се допълва с други два: модел на потребителско поведение при временно намаление на цените и модел на потребителско поведение при увеличение на цените.

Въз основа на теоретичните и методологични обобщения, в научния

труд е осъществено емпирично изследване на влиянието на цената върху поведението на крайните потребители при покупка на стоки за домакинството и са представени изводи от него.

В резултат на направените констатации може да се трвърди, че научната продукция на гл.ас. Борислав Атанасов отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и условията за заемане на академичната длъжност „доцент”, съгласно ППЗРАСРБ и на Допълнителните изисквания на УНСС.

6. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Справката за оригиналните научни приноси, представена от гл. ас. Борислав Атанасов не дава достатъчно синтезирана информация по въпроса. В обобщен вид приносите могат да бъдат формулирани в следните основни направления:

1. Теоретични приноси в научните области на цените и потребителското поведение

1.1. Систематизиране на теоретични концепции относно цената и ценността, техните същностни характеристики и обвързаност;

1.2. Извеждане на влиянието на цените във всеки един от етапите на линейния модел за вземане на решение за покупка от потребителите;

1.3. Концептуализиране на цената като източник на потребителска ценност, измервана чрез спестената монетарна сума и обособяване на модели за формиране на потребителска ценност;

1.4. Систематизиране на моделите на потребителско поведение и водещите факторни влияния при покупка на потребителски стоки.

2. Научно-приложни приноси относно:

2.1. Модел на поведение на потребителите под влияние на цената, подпомагащ проучването и анализа на взаимодействието между потребителското поведение и цените на потребителските стоки;

2.2. Извеждане на тенденции в поведението на потребителите при покупка на бързооборотни стоки в България, както и съпоставка на тенденциите в измененията на цените на хранителните стоки и на потребителските доходи и разходи;

2.3. Обособяване на влиянията на цените върху поведението на потребителите при покупка на потребителски стоки;

2.4. Своевременно популяризиране на проблемите с властовите позиции в каналите за дистрибуция и нелоялните търговски практики;

3. Критични бележки и препоръки

Препоръчвам на гл.ас. Борислав Атанасов да продължи изследванията си в областта на връзката цени-потребителско поведение, като разшири обхвата в контекста на съвременната омниканална търговия. Препоръчвам също така насочване към публикуване предимно в реферирани научни издания, индексирани в световните научни бази данни Scopus и Web of Science.

Заклучение

Въз основа на посочените качества относно научно-изследователската и учебно-преподавателската дейност на кандидата в конкурса потвърждавам, че той отговаря на условията в ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и в Допълнителните изисквания на УНСС и убедено препоръчвам на членовете на научното жури и на Факултетния съвет на факултет „Икономика на инфраструктурата“ при УНСС да гласуват за избиране на гл.ас. д-р Борислав Атанасов на академична длъжност “доцент” по научната специалност „Икономика и управление (цени и ценообразуване, потребителско поведение)“ /професионално направление 3.8. Икономика, област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки”/ в УНСС, за което аз ще гласувам положително.

07.04.2023г / гр. София

Подпис:
доц. д-р Виолета Гълъбова

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

REVIEW

By: Assoc. Prof. Dr. Violeta Borisova Galabova
Scientific specialty “Economics and management (marketing of the trade company, market research in trade)”
UNWE

Regarding: competition for the academic position of “Associate Professor” in the scientific specialty of “Economics and management (prices and pricing, consumer behavior)” /professional field 3.8. Economics, higher education area 3. “Social, economic and legal sciences”/ UNWE.

1. Information about the competition

The competition for holding the academic position of “Associate Professor” in professional field 3.8. Economics, scientific specialty “Economics and management (prices and pricing, consumer behavior)” was announced by UNWE for the needs of the “Economics of Trade” Department/ “Economics of Infrastructure” Faculty of UNWE in accordance with Decision of the Academic Council Nr. 9 /30.11.2022.

This review was prepared on the grounds of participation in the scientific jury for the competition in accordance with Order Nr. 265/8.02.2023 of the Vice-Rector for Research and Development of UNWE, Order Nr. 3268/18.11.2021 of the Rector of UNWE, decision of the Department Council of the “Economics of Trade” Department (Protocol Nr. 007/23.01.2023) and decision of the Faculty Council of the “Economics of Infrastructure” Faculty (Protocol Nr. 33/30.01.2023) at UNWE.

2. Information about the candidates in the competition

Only one candidate has submitted documents for participation in the competition and that is Chief Assistant Professor Borislav Atanasov, PhD, who is a lecturer at the “Economics of Trade” Department, UNWE. Borislav Atanasov graduated the specialty of “Economics of Trade” at UNWE with a Bachelor’s and Master’s degrees. In 2012 he defended his doctoral thesis entitled “Consumer behavior during the purchase of fast moving goods”. During his professional

development Borislav Atanasov worked in sequence as expert at the Consumer Protection Commission, “Methodology, analyses and coordination” Directorate (2004-2009), expert at the National Statistical Institute, “Distribution of information” Directorate (2010-2012), after which he joined the team of the “Economics of trade” Department. As Assistant Professor during the period of 2012-2014 and as Chief Assistant Professor since 2014, Borislav Atanasov has participated in the educational process in eight disciplines, he has assisted in the conduct of student internships, for the organization of conferences, he has participated in projects, etc.

3. Fulfillment of the requirements for acquiring the academic position

Chief Assistant Professor Borislav Atanasov has submitted documents for participation in the announced competition, which comply with the requirements of the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria Act (DASRBA), the Regulations for its implementation and the Regulations for the organization and conduct of competitions for the acquisition of scientific degrees and for holding academic positions at UNWE. According to Protocol Nr. 5, dated 07.11.2022, based on the position of the Commission on the quantitative requirements for holding academic positions at UNWE and the presented evidence materials, the UNWE Habilitation Council made a unanimous decision that the candidate meets the quantitative and qualitative requirements for acquiring the academic position of “associate professor” at UNWE.

▪ *Fulfillment of the quantitative requirements*

It is evident from the attached score card for fulfillment of the quantitative requirements that the candidate Borislav Atanasov fulfills the obligatory requirements stipulated by DASRBA (Art. 24) and the Regulations for its implementation (Art. 1a, paragraph 1), where he has scored almost double – 745 points, when compared to the minimum threshold of 400 points. In accordance with the additional requirements for UNWE, the candidates for the academic position of “associate professor” at UNWE must have a minimum of 320 points, while Chief Assistant Professor Borislav Atanasov has a total of 674 points. This amount exceeds twice the minimum threshold requirements for UNWE. The corresponding significant excess over the minimum quantitative requirements for acquiring the academic position of “associate professor” is also achieved with regard to the total number of points, where the candidate has achieved 1419.38 points, while the minimum threshold is 720 points.

Based on the evidence presented regarding the publication activity of the candidate, the following summary can be made: one independent habilitation monograph; one published book based on the defended doctoral thesis; 2 articles

in scientific publications, referenced and indexed in world-renowned databases with scientific information; 3 articles indexed in other international databases with scientific information, published in scientific journals (one of them is co-authored); 10 articles and reports published in non-referenced peer-reviewed journals or published in edited collective volumes; 6 chapters of collective monographs (one of them is co-authored); participation in a university textbook; independent university study aid.

The candidate's publications are cited in 23 scientific works, 2 of which are referenced and indexed in world-renowned scientific information databases.

▪ *Fulfillment of the qualitative requirements*

The presented score card for fulfillment of the qualitative requirements for acquiring the academic position of “associate professor” at UNWE shows that Chief Assistant Professor Borislav Atanasov demonstrates commitment and sustained contribution to the promotion of university values. The candidate is distinguished by the correctness in his relations with the academic and student community, the empathy and responsibility in fulfilling his professional commitments. With his publications, participation in scientific forums and extra-university initiatives, Chief Assistant Professor Borislav Atanasov demonstrates consistency in the fulfillment of the qualitative requirements for acquiring the academic position of “associate professor” at UNWE.

The following more significant achievements can be highlighted from the point of view of the qualitative requirements:

- participation in round tables organized by the European Consumer Center and the Consumer Protection Commission;
- the developed research methodology for research and analysis of the connections and interaction between consumer behavior and consumer goods prices;
- participation in the development of methodological guidelines for the implementation of the control activity of the Consumer Protection Commission;
- annual award of the American Book Festival, in the “Business” segment, the section of “Marketing and advertizing” for books (in co-authorship);
- active support of the process for conducting student internships in the capacity of academic mentor for over 100 students under the project of “Student practices” (Operational Programme “Science and Education for Smart Growth” 2014-2020), and also by participating in the organization of internship programs for the student majors from the “Economics of Infrastructure” Faculty and as the head of pre-graduate internships of the students from the specialty of “Economics of Trade”;

- participations in national and international forums related to the promotion of academic achievements;
- participations in the organization of conferences at the faculty and department levels;
- participation in a project for researching and analyzing the needs of entrepreneurs, business owners, managers from various fields of activity with regard to the current knowledge, skills and competencies of their employees in the new economic conditions.

Based on the reached findings, I confirm that the application of Chief Assistant Professor Borislav Atanasov for participation as candidate in the competition for the academic position of “associate professor” in the scientific specialty of “Economics and management (prices and pricing, consumer behavior)” meets the quantitative and qualitative requirements of UNWE and the conditions according to DASRBA.

4. Evaluation of the educational and teaching activity

Chief Assistant Professor Borislav Atanasov has extensive experience in educational and teaching activities, being involved in the teaching of eight disciplines: “Consumer Behavior”, “Prices and Pricing”, “Market Research in Trade”, “Trade”, “Organizational Behavior”, “Stock Exchanges and Stock Exchange Trading”, “Hotel and Restaurant Management” within the framework of teaching performed in the educational-qualification degree of “Bachelor” at the “Economics of Trade” Department, and “Marketing Research” within the framework of teaching performed at the “Marketing and Strategic Planning” Department.

The candidate in the competition has made contributions to the preparation of teaching documentation in five disciplines. He has prepared and/or has been the co-author of the study programs in “Consumer Behavior”, “Prices and Pricing”, “Pricing Policy of the Company”, “Pricing Policies of Retail Chains”, “Sales Management in Trade”.

For assisting the teaching process, Chief Assistant Professor Borislav Atanasov has published the independent study aid “Consumer Behavior in Definitions and Problems” and is a co-author of the textbook “Prices and Pricing”.

The presented evidence material and arguments give me grounds to confirm that Chief Assistant Professor Borislav Atanasov has extensive experience as a lecturer and a high degree of preparedness for provisioning the educational process in the disciplines related to the specifics of the announced competition for associate professor.

5. General characteristics of the presented scientific works/publications

5.1. Major directions of the candidate's scientific research activity

The candidate's scientific research activity covers issues, which are current and significant for the present economic reality and they concern prices, trade and consumer behavior. The presented scientific works and publications can be grouped into the following main directions:

- **Prices and Pricing.** The presented habilitation thesis is dedicated to this topic. Together with it, here we can note publications concerning the issues of price formation within sales channels under conditions of omnichannel trade and in individual sectors of the economy. Prices and pricing are the subject of research from the viewpoint of price approaches and strategies, as well as from the viewpoint of their regulation and control by the state.

- **Consumer behavior.** The focus is on behavior models, motivation, consumer value, and the processes of making purchase decisions. There are studies performed on consumers of various product lines – of food products, of non-food products under the conditions of COVID-19, specifically of food supplements and animal products in Bulgaria.

- **Market environment and trade.** Analysis of the consumer goods market in Bulgaria, regulation of commercial activity, the role of trade in providing employment, the social responsibility of companies during their commercial activity, the impact of the COVID-19 pandemic on commercial activity.

- The publication activity of the candidate also includes research in the field of project management, specifically in the water sector – good practices for project management in the water sector in non-EU countries, the state of project financing, the benefits of implementation of water projects in Bulgaria.

5.2. Major scientific and/or scientific-applied results.

With regard to the “Prices and pricing” direction, the following main results must be highlighted:

- Tracking and comparison of food prices dynamics and the dynamics of changes in consumer income and expenses for the purchase of food products;

- Formulation of the issues of price formation during the process of moving the goods to the final consumer in two main aspects: disturbed balance of power between the individual participants and the implementation of unfair trade practices;

- Critical formulation of the theoretical propositions in defining value and revealing the price-value relationship;

- Formulation of the directions of prices' influence on the behavior of consumers when purchasing consumer goods in retail trade by commodity groups;

- Formulation of the price factor as the most significant element when consumers choose a channel for purchase in the conditions of omnichannel trade;

- Researching the composition and structure of prices, the specifics of charging VAT during the pricing process in tourism;

- Justification of the need for state regulation of prices, formulation of the types of direct and indirect state regulation of prices of economically important sectors such as electricity, thermal energy, natural gas and medicines;

With regard to the “Consumer behavior” direction:

- Construction of a conceptual model of consumer behavior when the price changes;

- Formulation of trends in consumer behavior when purchasing fast moving goods in Bulgaria, as well as the impact of the COVID-19 pandemic on consumer behavior;

- Differentiation of utilitarian and hedonistic aspects of consumer behavior and consumers' attitude to prices;

- Identification of key factors during the grocery purchasing process;

- Systemization of the aspects of consumer behavior in retail trade, formulation of case studies and problems for supporting the study process and for easier absorption of the taught material by students;

With regard to the “Market environment and trade” direction:

- Formulation of retail sales dynamics for a period of 8 years, change in the number of retail outlets in general and specifically with regard to the leading retail chains for fast moving goods;

- Formulation of indices of sales in non-food trade and the impact of the COVID-19 pandemic on the use of commercial space;

- Formulation of the role of trade as a source of employment for the economy, as well as the need for regulating commercial activity;

- Development of the concepts of “Social Responsibility” and social marketing in trade;

5.3. Assessment of monographs as an individual object of review.

The main monographic work presented by the candidate in the competition is “Price and its impact on consumer behavior (when purchasing consumer goods in retail trade)”. This work is a synthesis of two significant and multifaceted fields of economic research – price as an economic category and consumer behavior

with its conditioning and process. In the main part of the work, the author reviews scientific concepts in both directions with the aim of reaching a new quality regarding the linking of consumer behavior with price impacts. In this regard, the monograph emphasizes not only price sensitivity, but the economic categories of price and value, price as a source of consumer value, and of the utilitarian, but also hedonistic attitude to price. The author summarizes that value is formed by two main components – perceived benefits and perceived costs and is related to the individual subjective evaluation by consumers. In the monograph, an interdisciplinary approach is applied, based on the connection of the theory of consumer behavior with the general economic theory, sociology, psychology, statistics, marketing, management, and other sciences. A valuable contribution to the topic is the model illustrating the place and role of price in the purchase decision process, in which four blocks are distinguished – the role of price, the significance of price, the interest in and understanding of price, the evaluation of and satisfaction from price. A leading proposition of the author is that value through price is provided to consumers mainly through price reductions. Interesting summaries were made from the viewpoint of the duration of direct price reductions and the choice of periods for their implementation.

One of the contributions of the monograph is the developed conceptual model of consumer behavior under the influence of prices. This model is complemented by two others: a model of consumer behavior in the event of a temporary reduction in prices and a model of consumer behavior in the event of a price increase.

Based on the theoretical and methodological summaries, the scientific work performs an empirical study of the influence of price on the behavior of end users during the purchase of household goods and the author's conclusions from that research are presented.

As a result of the reached findings, it can be stated that the scientific works of Chief Assistant Professor Borislav Atanasov comply with the requirements of DASRBA and the conditions for acquiring the academic position of “associate professor”, in accordance with the Regulations for implementation of DASRBA, as well as in accordance with the Additional requirements of UNWE.

6. Evaluation of the scientific and scientific-applied contributions

The reference for the original scientific contributions presented by Chief Assistant Professor Borislav Atanasov does not provide sufficiently synthesized information on the topic. In summary, the contributions may be formulated in the following main directions:

1. Theoretical contributions in the scientific fields of prices and consumer behavior

1.1. Systematization of theoretical concepts regarding price and value, their essential characteristics and relationship;

1.2. Formulation of the influence of prices in each of the stages of the linear model of the purchase decision making process of consumers;

1.3. Conceptualizing price as a source of consumer value measured by the saved monetary amount and identification of models for consumer value formation;

1.4. Systematization of consumer behavior patterns and the leading factor influences during the purchase of consumer goods.

2. Scientific-applied contributions regarding:

2.1. A price-influenced consumer behavior model supporting the study and analysis of the interaction between consumer behavior and consumer goods prices;

2.2. Formulation of trends in the behavior of consumers when purchasing fast moving goods in Bulgaria, as well as comparison of the trends in changes of food product prices and of consumer income and expenses;

2.3. Identification of price influences on consumer behavior during the purchase of consumer goods;

2.4. Timely promotion of the issues concerning power positions in distribution channels and unfair trade practices;

7. Critical remarks and recommendations

I recommend to Chief Assistant Professor Borislav Atanasov to continue his research work on the relationship between price and consumer behavior by extending the scope within the context of contemporary omnichannel commerce. I also recommend that he aims to publish his works primarily in referenced scientific journals indexed in the world's scientific databases Scopus and Web of Science.

Conclusion

Based on the indicated qualities regarding the scientific-research and the educational-teaching activities of the candidate in the competition, I confirm that he meets the conditions in DASRBA, the Regulations for Implementation of DASRBA, as well as the Additional requirements of UNWE, and I confidently recommend to the members of the scientific jury and the Faculty Council of the “Economics of Infrastructure” Faculty at UNWE to vote for the election of Chief Assistant Professor Borislav Atanasov, PhD, at the academic position of “associate professor” in the scientific specialty of “Economics and management

(prices and pricing, consumer behavior)” /professional field 3.8. Economics, higher education area 3. “Social, economic and legal sciences”/ at UNWE, for which I will vote positively.

07.04.2023 / city of Sofia

Signature:

Assoc. Prof. Dr. Violeta Galabova